

ЛІТЕРАТУРА

- Поніманська, 2004* – Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К. : Академвидав, 2004. – 455 с.
- Сухорукова, 2014* – Сухорукова Г. В., Дронова О. О., Голота Н. М., Янцур Л. А. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі : підручник. – 3-тє вид., переробл. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2014. – 376 с.: іл.
- Ушинський, 2006* – Ушинський К. Д. Людина як предмет виховання.// Педагогіка : хрестоматія / уклад. : А. І. Кузмінський, В. Л. Омеляненко – К.: Знання-Прес, 2006. – 700 с. – (Навчально-методичний комплекс з педагогіки).
- <http://www.ukrreferat.com> – Українські реферати. Творчий доробок майстрів народного мистецтва в контексті відродження осередків народних промислів Богуславщини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrreferat.com>.
- <http://ua-referat.com> – Психологічна сутність гри дошкільника [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ua-referat.com>.

REFERENCES

- Ponimanska, 2004* – Ponimanska T. I. Doshkilna pedahohika : navchalnyi posibnyk dlia studentiv vyshchuyk navchalnykh zakladiv. – K. : Akademvydav, 2004. – 455 s.
- Sukhorukova, 2014* – Sukhorukova H. V., Dronova O. O., Holota N. M., Yantsur L. A. Obrazotvorche mystetstvo z metodykoiu vykladannia v doshkilnomu navchalnomu zakladi : pidruchnyk. – 3-tie vyd., pererobl. – K. : Vydavnychiy Dim «Slovo», 2014. – 376 s. : il.
- Ushynskiy, 2006* – Ushynskiy K. D. Liudyna yak predmet vykhovannia.// Pedahohika : khrestomatiia / uklad. : A. I. Kuzminskiy, V. L. Omelianenko – K.: Znannia-Pres, 2006.- 700 s. – (Navchalno-metodychnyi kompleks z pedahohiky).
- <http://www.ukrreferat.com> – Ukrainski referaty. Tvorchiy dorobok maistriv narodnoho mystetstva v konteksti vidrozhennia oseredkiv narodnykh promysliv Bohuslavshchyny [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.ukrreferat.com>
- <http://ua-referat.com> – Psykholohichna sutnist hry doshkilnyka [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://ua-referat.com>

Надійшла до друку 12.03.2015 року

УДК 1:37:004.775

Мирослав Бак

**ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ОСВІТИ ЯК ПРЕДМЕТ
ФІЛОСОФСЬКО-ПЕДАГОГІЧНОГО ДИСКУРСУ**

У статті аналізуються моделі та напрями модернізації освіти в контексті її інформатизації; автор зосереджує увагу на концепціях західних та вітчизняних учених; підкреслюється, що зіставлення реалій постіндустріального суспільства у формі освіти і філософських концепцій постмодернізму виявляє взаємозв'язок, адекватність між розвитком інформаційних технологій і становленням постмодерністського світогляду та освіти; стан двох знакових для постсучасної епохи феноменів – інформатизації суспільства та постмодернізму можна визначити, як синергетичну взаємодію, що дає резонанс у всіх сферах культури, у тому числі й в освіті. Автор звертає увагу на інформацію, яка стала стратегічною сировиною у науково-технічному сприйнятті України, яка проголосила стратегічну мету – вступ до Євросоюзу і визначила головне завдання створити ефективну і конкурентоспроможну економіку, яка буде опиратися на науку. Створювати умови для виконання завдань щодо переходу економіки, де основою є інформація, яка є ключем у суспільстві освіти та знання. Найголовнішим завданням для нашої держави є зміна стратегічного розвитку сучасної економіки та освіти.

Ключові слова: людина, освіта, культура, інформатизація, модернізація.

В статье анализируются модели и направления модернизации образования в контексте ее информатизации; автор сосредоточивает внимание на концепциях западных и отечественных ученых; подчеркивается, что сопоставление реалий постиндустриального общества в форме образования и философских концепций постмодернизма - проявляет взаимосвязь, адекватность между развитием информационных технологий и становлением постмодернистского мировоззрения и образования; состояние двух знаковых для постсовременной эпохи феноменов – информатизации общества и постмодернизма можно определить как синергетическое взаимодействие, дает резонанс во всех сферах культуры, в том числе и в образовании. Автор обращает внимание на информацию, которая стала стратегическим сырьем в научно-техническом восприятии Украины, которая провозгласила стратегическую цель – вступление в Евросоюз и определила главную задачу создать эффективную и конкурентоспособную эффективную экономику, которая будет опираться на науку. Создавать условия для выполнения задач по переходу экономики, где основой является информация, которая есть ключом в обществе образования и знания. Главной задачей для нашего государства является изменение стратегического развития современной экономики и образования.

Ключевые слова: человек, образование, культура, информатизация, модернизация.

In article models and trends of modernization of education in the context of its informatization were analyzed; author focuses on the concepts of western and native scientists; it was emphasized that the realities of post-industrial society in the form of education and philosophical concepts of postmodernism reveals the relationship, adequacy between the development of information technologies and establishing of postmodern worldview and education; condition of the two iconic for postmodern era phenomena – informatization of society and postmodernism can be defined as synergistic interaction that gives resonance in all areas of culture, including education. Author draws attention to the information that has become a strategic raw material in scientific and technical perception of Ukraine, which declared a strategic aim- entering the European Union and defined the main task to create an effective, competitive and most effective economy that will be base on science. To create conditions to perform tasks concerning transition of economy where information is the foundation, which is the key in the education and knowledge society. The most important task for our country is to change the strategic development of a modern economy and education.

Introduction of humanity in an era of global informatization of education in Ukraine is the second (after independence) fatal unique opportunity in modern history to win a competition to build a national economy that meets European civilization. This requires extreme stress of human effort and available resources, as well as inclusion to the societies and economies of education that recognized science and education on the decisive factor of growth.

Keywords: human, education, culture, informatization, modernization.

Постановка проблеми. В умовах становлення інформаційного суспільства зростає соціальна потреба у знанні, у підвищенні рівня освіти, яка сама стає інформаційно-комунікативною системою. Проблема освіти як інформаційно-комунікативної системи з мережевою структурою та її ролі в суспільстві вимагає переосмислення вже існуючих парадигм і поглядів, активізує і розширює пошук нових адекватних філософських концепцій. Серед таких концепцій, в першу чергу, слід зазначити концепції М. Маклюєна та Е. Тоффлера. Свої філософські погляди і культурологічну концепцію М. Маклюєн представляє в працях: «Галактика Гутенберга», «Розуміючи медіа: продовження людини», «Медіум – це Послання», «Війна і мир у глобальному селі».

Мета написання статті – на основі аналізу досвіду європейських країн визначити роль та стан інформатизованої освіти як предмета філософсько-педагогічного дискурсу в Україні.

Виклад основного матеріалу. М. Маклюен вирішальним чинником процесу формування соціально-економічної системи вважає технологію як визначальний спосіб комунікації. В історії цивілізації він виділив три основні етапи: 1) первісна дописьменна культура з усними формами зв'язку і передачі інформації; 2) «галактика Гутенберга» – письмово-друкована культура; 3) «глобальне село» – сучасний етап, який відроджує сприйняття світу на новій електронній основі через заміщення письмово-друкарських мов спілкування радіотелевізійними і мережевими засобами масових комунікацій.

М. Маклюен стверджує, що зміна технологій, створення нових технічних засобів: від алфавіту і листів – до друкарського верстата, а потім і до електронних засобів комунікації – визначає зміну соціально-економічної системи. За теорією Маклюена, ідея світу набуває нового сенсу «глобального села», в якому нічого не можна приховати і *всі відповідальні за все*. М. Маклюен виявляє, що в сучасну епоху вся життєдіяльність сучасного суспільства здійснюється *«глобальними обіймами»*, які виникають у результаті *«мозаїчного резонансу»*: мозаїка телекомунікацій, мас-медіа та комп'ютерів дає резонансне електронне збурення, «продовжує» центральну нервову систему людини до «глобального села». М. Маклюен досліджує вплив інформаційно-комунікативної системи на духовно-культурний розвиток людини. Його тезу про «розширення людини» можна трактувати як «розширення» фізичного тіла і духовних здібностей людини в результаті еволюції інформаційно-комунікативної системи, які збільшують людські можливості, масштаби її діяльності, швидкості та потужності.

«Електронне співтовариство» М. Маклюена, яке прийшло на зміну друкованим засобам комунікації, радикально перетворює усю сферу міжлюдської комунікації в напрямку злиття ізольованих один від одного індивідів, націй і рас в *єдине комунікативне співтовариство*. Воно є прообразом сучасного інформаційного суспільства або суспільства, заснованого на знанні.

Не менш істотний внесок у розвиток ідей інформаційного суспільства внесла концепція Е. Тоффлера, викладена в його книзі «Третя хвиля» [Тоффлер, 1999]. Е. Тоффлер виділяє в історії цивілізації три хвилі: *перша хвиля – аграрна* (до XVIII століття), *друга – індустріальна* (до 1950-х рр. XX ст.) і *третья – пост- або суперіндустріальна* (починаючи з 1950-х років). Е. Тоффлер вірить у реальність нових перспектив і потенціалу *«третьої хвилі»*: у самій серцевині руйнування і розпаду він бачить свідчення зародження і життя, що корелює з уявленнями теорії самоорганізації.

Е. Тоффлер зазначає тенденції створення нового інтелектуального середовища, заснованого на комп'ютерних мережах, прогнозує процеси їх самоорганізації як незалежної від людини системи. Хоча сам Е. Тоффлер не вживає термін «інтернет», але він починає науковий дискурс з проблематики інтернету – World Wide Web – «всесвітньої павутини», створеної ще первинно у 1988-91 рр. в Європейській лабораторії фізики елементарних часток колективом розробників під керівництвом Р. Гальо. Е. Тоффлера відносять до перших пророків інтернет-цивілізації, який сформулював загальне передчуття змін та їхніх тенденцій. Із цього часу інтернет перетворився на засіб масової комунікації, а за своєю значимістю для подальших доль цивілізації не поступається винаходу друкарського верстата Гутенберга. Завдяки йому стали можливі сучасна наука, техніка і нове сприйняття навколишнього світу, нова ментальність.

Подібного роду ситуацію сьогодні називають *постмодерністською*, а загальне передчуття змін – *«постмодерністською чутливістю»*. Сучасна культура, «розлучившись» із проектом модерну – найбільшої як утопії, так і реальної парадигми розвитку європейського людства, – прийшла до *постмодернізму*.

Проект модернізму проіснував приблизно 500 років: із початку Ренесансу 1450-х рр. – по 1950-і роки. Він вніс картезіанське дуалістичне мислення, класичну раціональність, структурний позитивізм у пояснення реального світу. Він пояснив також структурні ієрархії у владу, морально-естетичні цінності, закони і вніс владні відносини в суспільство та його сфери: економіку, політику, освіту.

У ході вдосконалення електронної техніки і технологій відбувся бурхливий розвиток засобів масової комунікації, особливо телебачення, створення і широке поширення персональних комп'ютерів, побудова глобальних інформаційних мереж, розробка технологій віртуальної реальності та інших технологічних інновацій. Ці досягнення докорінно змінили життя суспільства, не тільки висунувши на передній план інформаційну діяльність, тобто діяльність, пов'язану з виробництвом, споживанням, трансляцією і зберіганням інформації, але й ускладнивши й трансформували світ так, що осмислити його в рамках традиційних підходів стало досить важко.

Якісний стрибок світовідчуття, що формується в інформаційному суспільстві, і його адекватність, кореляція з основними світоглядними принципами постмодерністської філософії деконструюють основні категорії попередньої європейської думки, вказують на необхідність їх порівняльного аналізу крізь призму світоглядних змін та їх переломленні в освіті.

Ряд дослідників убачає генетичне споріднення між інформаційними технологіями, які створили унікальні можливості для нового бачення і сприйняття соціальної реальності на межі третього тисячоліття, і

постмодерністськими концепціями, які формулюють специфіку відчуття цієї реальності. У першу чергу вступ культури розвинених країн в епоху постмодернізму було відзначено Ж.-Ф. Ліотаром у роботі «Стан постмодерну» (1979 р.). Він стверджує, що в міру входження суспільства в епоху, яку називають постіндустріальною, а культури – в епоху постмодерну, змінюється статус знання. Цей перехід почався, щонайменше, з кінця п'ятдесятих років, позначили Європі кінець її відновлення [Lyotard, 1979: с.3].

Розвиток технічних засобів масової комунікації – комп'ютерної техніки, телебачення, інформатики, відеотехніки - сприяли виникненню постмодернізму. Постмодернізм виник, як візуальна культура в архітектурі, живописі, кінематографі. Він моделював не реальну дійсність, а «другу дійсність» – штучну, що представляє собою продукти інформаційних технологій: у науці – це комп'ютерні та мережеві продукти, у масовій культурі – відеокліпи, комп'ютерні ігри, в освіті – зразки дистанційних технологій. Таким чином, постмодернізм прагне створити принципово нове середовище – віртуальну реальність і спосіб відносин з нею – інтерактивність.

У зазначеній роботі, що стала класичною, французький філософ Ж.-Ф. Ліотар пов'язує вступ суспільства в постсучасний період з процесами всеохоплюючої інформатизації, які стали однією з причин зміни статусу знання і виникнення специфічного постмодерністського бачення світу. Проблема оцінки ролі і місця інформаційних технологій у сучасному суспільстві виноситься в центр уваги й інших представників постструктуралістської і постмодерністської думки, серед яких можна виділити Ж. Бодрійяра, Ж. Дельоза, Ф. Гваттарі, У. Еко, А. Крокера, Д. Кука та інших.

Сьогоднішній стан і тенденції подальшого розвитку постмодернізму дозволяють розглядати його, як світогляд інформаційного суспільства. Головною відмінною рисою постмодернізму є *плюралізм*, тобто допущення одночасного співіснування різноманітних точок зору. Специфічні категорії постмодерністської філософії можуть бути використані для аналізу віртуальної реальності, інформаційних технологій, сучасного суспільства, такі як фрагментарність, децентрація, мінливість, контекстуальність, невизначеність, іронія, симуляція.

Є підстави зробити висновок про неможливість розгляду суспільства кінця ХХ століття виключно, як постіндустріального або інформаційного, тобто без урахування світоглядних і культурних трансформацій, зафіксованих у постмодерністській філософії. З метою найбільш повного відображення реалій суспільства на межі третього тисячоліття вважаємо за доцільне характеризувати його не тільки як «інформаційне», але і як «постмодерне». Зіставлення реалій постіндустріального суспільства у формі освіти і філософських концепцій постмодернізму виявляє

взаємозв'язок, адекватність між розвитком інформаційних технологій і становленням постмодерністського світогляду та освіти. Стан двох знакових для постсучасної епохи феноменів – інформатизації суспільства та постмодернізму – можна визначити, як синергетичну взаємодію, що дає резонанс у всіх сферах культури, у тому числі й в освіті.

Проблематика постмодерністської освіти в граничному варіанті зводиться до прагматичної проблеми легітимності, можливості перебудови освіти на постмодерністських підставах. Філософський аналіз глобальної мережі інтернет та оцінка соціокультурних імплікацій, пов'язаних із входженням мережевих комп'ютерних технологій в життєдіяльність суспільства, починається із знаходження аналогій постмодерністських категорій і технікою і технологією інформаційного суспільства.

Європейський постмодернізм убаचाє в постмодернізмі архітектурний еквівалент *гіперпосилання*, за допомогою якого в інтернеті переходять з одного сайту на інший. *Гіпертекст* – це текст, влаштований таким чином, що він перетворюється на систему, ієрархію текстів, одночасно становлячи єдність і безліч текстів. Гіпертекст є певною подобою штучного розуму: дослідження нерозв'язаного за допомогою амальгами філософських, історичних та художніх текстів, наукових даних і вимислу, дисконтинуальних стрибків між фразами, словами, знаками, відокремленими між собою сотнями сторінок, опори на нелінгвістичні – графічні, живописні, комп'ютерні способи комунікації, виливається в певний гіпертекст – подобу штучного розуму, комп'ютерного банку даних, текстуальної машини, лабіринту значень. У його рамках філософська і літературна мови взаємопроникні, відкриті одна одній, їх «схрещування» утворює метамову деконструкції. Однак зникнення антиномічності, ієрархічності породжує не хаос, але нову конфігурацію філософсько-естетичного поля, чією домінантою стає присутність відсутності, відкритий контекст, стимулюючий гру цитатами, постмодерністські смислові і просторово-часові зміщення.

Інтернет і сам гіпертекст можна розглядати, як типово постмодерністські об'єкти. На його думку, гіпертекст як основа представлення інформації в інтернеті виходить з розширеної моделі енциклопедії – віками відпрацьованого засобу інформаційної підтримки освіти. Спільним у гіпертексті і в постмодернізмі є нелінійність, нелінійна навігація по тексту. Наявність циклічних посилань у гіпертексті і відсутність ієрархії («дерева») робить його об'єктом постмодернізму, як і будь-яку правильно побудовану друковану енциклопедію. А ієрархічно побудований гіпертекст з ієрархічною структурою посилань можна вважати класичною варіацією лінійного тексту.

Гіпертекст пов'язаний із проблемами тексту, реальності, віртуальної реальності, оскільки він являє собою нелінійний лабіринт, своєрідну картину світу. Увійшовши один раз, вийти з нього важче, ніж може здатися

на перший погляд. Причому можлива багатоваріантність траєкторій дій, множинність сценаріїв прочитання, пізнання. Читати такий текст можна по-різному: від однієї статті до іншої, у міру потреби, ігноруючи гіпертекстові посилання; читати статті поспіль, справляючись із відсиленнями; нарешті, пуститися в гіпертекстове плавання, тобто від одного відсилення переходити до іншого. Уже звідси виникає можливість іншої освіти, у якій простежується ланцюжок від гіпертексту до віртуальної реальності і змінених станів свідомості, психоаналізу, сновидіння, від сновидіння до проблеми індивідуальної мови, від неї до аналітичної філософії в цілому, а також до теорії мовленнєвих актів, звідти – до прагматики, до семіотики, мотивного аналізу, до інтертексту і знову гіпертексту.

Зміни, які відбуваються останнім часом, прагнення найбільш адекватно описати реальність минулого ХХ століття і нинішнього ХХІ століття зумовлює звернення до засобів постмодерністської філософії. Саме вона відображає специфічний постмодерністський світогляд, характерний для входження людства в якісно нову фазу свого розвитку.

У центр сучасної філософії постмодернізм поставив *нелінійність мислення*. Вона постає, як сукупність комунікативних актів, як дискурс. Той же *нелінійний* (багато дослідників називають його «постмодерністським») спосіб думки виявився співзвучним до глобальних інформаційних технологій. Саме комп'ютер та інтернет стали найбільш помітними змінами, які відбулися в останні десятиліття, справжнім втіленням досягнень суспільства на межі другого тисячоліття. Електронні форми комунікації, нові форми роботи з текстами в електронному вигляді, такі як інтертекстуальність, дискурс – це невід'ємні складові глобальної інформаційної мережі.

Глобальна мережа, віртуальний простір проникають і в систему освіти. Дистанційна освіта, віртуальні університети, спілкування з викладачами та іншими членами навчального співтовариства електронною мережею, по електронній пошті міцно увійшли в наше життя, але ще не отримали належного осмислення у філософському просторі освітньої думки.

Зазвичай, в історії науки виділяють декілька стилів мислення: класичний, некласичний і постнекласичний. Класичний спосіб думки постає лінійним ланцюжком міркувань, як в евклідової геометрії. Таке мислення й досі панує в сучасній освіті. Учень – це пасивна сторона педагогічних відносин.

Некласичний спосіб мислення в науці акцентує відносини «об'єкт-суб'єкт». В освіті він розглядається як педагогічне відношення, як діалог між учителем і учнями, як комунікація між усіма учасниками педагогічного процесу. Таким чином, для некласичної освіти на передній план виступає комунікативний чинник, у якому головними є комунікативні

акти вчителя до активної позиції всіх учасників комунікації, можливості обліку їхніх прагнень, бажань, орієнтацій.

Постмодерністський спосіб мислення і глобальні інформаційні технології не просто співзвучні, а перебувають у стані резонансу, їх вплив один на одного викликає нові синергетичні ефекти різкого зростання в освіті електронних форм комунікації, нових форм роботи з текстами в електронному вигляді, зокрема до інтертекстуальності, до дискурсу в рамках глобальної інформаційної мережі.

Постмодерністське трактування освіти неможливе без аналізу в контексті постмодерністських змін, які відбулися в науці, у філософії, суспільстві. Об'єднувальним і зближувальним їх фактором є радикальна зміна трактування мислення. Якщо класичний спосіб мислення – лінійний, то нове мислення – нелінійне з нелінійною організацією актів міркування, дискурсом з новим трактуванням смислопокладання і смислоосягнення.

Таким чином, позитивне ставлення до постмодерністського проекту освіти презентує його у вигляді простору становлення нових відносин резонансу між наукою, освітою і філософією, як простір, що дозволяє вибудовувати кардинально інший постмодерністський тип комунікації, як засіб перепрограмування усього суспільства на нових нелінійних засадах.

Сучасна модель освіти створюється у спільній синергетичній взаємодії різних сфер культури та різних способів освоєння світу (науковому, художньому, філософському, релігійному), народжуючи нове синергетичне бачення світу, засноване на його багатовимірності, на принципах імовірнісного детермінізму, самоорганізації і складної ієрархічності.

Освіта, критично сприйнявши постмодерністські теорії, повинна увійти у постмодерн, випробувати постмодерністську метаморфозу і рухатися далі в полі *інтердисциплінарних дискурсів* по третій стратегії конструювання філософії наукової освіти. Цей варіант стратегії ґрунтується на постнекласичній науці, у першу чергу, на теорії самоорганізації, теорії дисипативних структур, синергетиці, автопоезисі. Результатом такого руху повинно бути становлення свого роду наукової філософії, відповідної духові і викликам сучасного нелінійного світу і сучасним вимогам суспільства «економіки цінностей без грошей» [Toffler, 1985: с.89].

На наш погляд, Україні пора починати глобальну орієнтацію своєї політики не лише в економічній та соціальній сферах, а й у системі освіти. Для цього, насамперед, потрібно створити відкрите суспільство з механізмами, що забезпечують необхідну для нової економіки гнучкість до змін і викликів, які вони роблять суспільству. Не можна розраховувати на процвітання, якщо якогось одного скандалу досить для того, щоб протидіяти розвитку інтернету, обмежувати його використання в глобальному просторі.

У нас не втомлюються нарікати на нестачу сировинних ресурсів. Іноді починаються розпачливі спроби розширити видобуток нафти, газу, золота і інших ресурсів, що не може призвести до подолання кризових явищ і, тим більше, повернути країну до числа розвинених держав. При цьому забувають, що нині стратегічною сировиною стала інформація, перш за все, у науково-технічному розумінні. У США, наприклад, у сфері цифрової економіки створюється все ще 8% ВВП, але вона дає 35% усього економічного приросту за останні роки. А зниження цін на комп'ютери викликає зниження інфляції, принаймні, на відсоток щороку. Європейський Союз, вступ до якого Україна проголосила стратегічною метою, поставив завдання створити найбільш ефективну і конкурентоспроможну у світі економіку, що опирається на науку.

Якщо ставити завдання переходу до економіки, де домінує інформація, а тільки таке завдання варто ставити сьогодні, то мусимо виходити з того, що універсальним ключем у такому суспільстві є знання й освіта. Для України був традиційно характерним високий рівень розвитку науково-технічного прогресу й освіти за слабкого використання наявних досягнень. Але протягом останніх 10-15 років у цій сфері ситуація погіршувалася: відтік кращих кадрів за кордон і в бізнес, зниження фінансування наукових досліджень і освіти, низька затребуваність молодих фахівців та наукових розробок на практиці. Виходить, що сфера науки й освіти працюють ніби самі на себе.

Сьогодні головне для України – радикально (ще точніше, революційно) змінити стратегію розвитку не лише економіки, а й освіти. Її треба цілком переорієнтувати на нові рейки. Інформатизація освіти як така, що може успішно функціонувати у глобальному середовищі лише на продукуванні та використанні нових знань, повинна стати українською системою стратегічного мислення й активності нації. При цьому варто врахувати загальноєвропейські причини відставання від США, які в Україні набагато сильніші. Саме за високого рівня професійної підготовки еліт має місце брак «носія змін»: підприємливості, сміливості у відкиданні старого й переході до нового, здатність до швидкого перекидання капіталів із секторів з низькою продуктивністю, своєчасного використання умов для створення нових фірм, схильних до досліджень та розвитку, і швидко переростаючих у великі (нині вже просто малий бізнес не є найпрогресивнішим). Саме відсутність такого «носія змін» у суспільстві призвела до занепаду комунізму і не дозволяє скористатися потенціалом незалежної України.

Висновок. Розробка національної моделі формування нової інформатизованої освіти в Україні не може не враховувати досвід розвинених країн, особливо США, Японії, а також ЄС. Без цього неможливо хоча б тому, що інформація знань в освіті може функціонувати тільки в несуперечливому міжнародному середовищі. Але не менше

значення має аналіз досягнень нових індустріальних країн, успіхи яких щодо включення до інформатизованої освіти визнав світ, – Тайваня, Сінгапуру та Південної Кореї.

Вступ людства в епоху глобальної інформатизації освіти є для України другим (після здобуття незалежності) унікальним доленосним шансом у новітній історії виграти конкурентну боротьбу за побудову національної економіки, що відповідає європейській цивілізації. Це вимагає надзвичайного напруження людських сил і всіх наявних ресурсів, а також уключення до мережі суспільств, освіти й економік, які визнали науку й освіту за вирішальний фактор свого зростання.

ЛІТЕРАТУРА

- Тоффлер, 1999* – Тоффлер Э. Третья волна / Э. Тоффлер. - М. : АСТ, 1999. – 784 с.
Lyotard, 1979 – Lyotard J. La condition postmoderne: Rapport sur le savoir. – P. : PUF, 1979. – 109 p.
Toffler, 1985 – Toffler A. The Adaptive Corporation. – Aldershot: Gower, 1985. – 194 p.

REFERENCES

- Toffler, 1999* – Toffler E. Tretya volna / E. Toffler. - M. : AST, 1999. – 784 s.
Lyotard, 1979 – Lyotard J. La condition postmoderne: Rapport sur le savoir. – P. : PUF, 1979. – 109 p.
Toffler, 1985 – Toffler A. The Adaptive Corporation. – Aldershot : Gower, 1985. – 194 p.

Надійшла до друку 2.02.2015 року

УДК 378

Олександр Бігун

СТРУКТУРА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ СЕРЕДНІХ ШКІЛ У КОЛЕДЖАХ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

У статті розглядається структура педагогічної підготовки майбутніх учителів середніх шкіл у коледжах Великої Британії у світлі євроінтеграційних процесів. Охарактеризовано етапи історичного розвитку підготовки вчителів, виявлено чинники, що обумовили становлення системи підготовки вчителів середньої школи. Окреслено структуру навчальних закладів, які здійснюють підготовку вчителів у Великій Британії. Проаналізовано використання традиційних та нетрадиційних форм організації навчання, методів активного навчання з точки зору їх ефективності та доцільності застосування в процесі формування професійної компетенції майбутніх фахівців. Розглянуто домінуючі моделі організації різних видів практики. Висвітлені особливості підготовки педагогічних кадрів у коледжах з акцентом на відмінність даної системи від університетської моделі.

Ключові слова: коледжі вищої освіти, модель організації практики, педагогічна підготовка, професійна майстерність, система вищої освіти, євроінтеграція, метод навчання, неперервна педагогічна освіта, навчальний план.

Статья рассматривает структуру педагогической подготовки будущих учителей средних школ в колледжах Великой Британии в свете евроинтеграционных процессов. Охарактеризованы этапы исторического развития подготовки учителей, обнаружены факторы, обусловившие становление системы подготовки учителей средней школы. Представлена структура учебных заведений, которые осуществляют подготовку учителей Великой Британии. Проанализировано использование традиционных и нетрадиционных форм организации учебы, методов активной учебы с точки зрения их эффективности и целесообразности применения в процессе формирования профессиональной компетенции